

19.4.2024

Taulukko. Keskushermosto-oireisen potilaan infektio tutkimuksia likvorista ja seerumista ja niiden tutkimusnumeroita. Matkailijan keskushermostoinfektioista kannattaa konsultoida infektio lääkäriä.

Tutkimus	Lyhenne	Tutkimuskoodi	Akuutti meningiitti	Akuutti meningoencefaliitti	Immuunipuutteisen meningoencefaliitti	Krooninen meningoencefaliitti	Huom!
Solut	Li-Solut	2655	X	X	X	X	sisältää diffin, jos leuk on yli 20 x 10E6/l
Proteiini	Li-Prot	2514	X	X	X	X	
Glukoosi	Li-Gluk	1470	X	X	X	X	
Bakteeriviljely	Li-BaktVi	1154	X	X	X	X	Sisältää värjäyksen.
Laktaatti	Li-Laktaat	2186	X	X	X	X	
Li-Vara	Li-Vara	15001	(x)	(x)	(x)	(x)	Varaputki mahdollistaa likvorin oton jälkeen ilmaantuvat lisäpyynnöt.
Li-MikrNho	Li-MikrNhO	23052	X	X	X	X	Tutkimus korvaa seuraavat tutkimukset: HSVNho, VZVNho, HHV6Nho, CMVNho, CrNeAg, EvirNho. Jos vahva HSV-epäily ja testi negatiivinen, pyydä yksittäis-Nho 1-3 vrk myöhemmin.
Sieniviljely	Pu-SienVi	3508	-	-	X	X	
SieniNho	SienNho	21087	-	-	(X)	(X)	Ei koskaan ensisijaistutkimuksena. Tapauskohtaisesti, esim. jos immuunipuutteinen ja sieni-infektiota pidetään mahdollisena.
Bakteerien Nho	Li-BaktNhO	4381	(x)	-	(x)	(x)	Ei koskaan ensisijaistutkimuksena. Tapauskohtaisesti, esim. jos ollut edeltävä antibioottihoito ja viljely on negatiivinen ja kuitenkin epäillään bakteeri-infektiota.
EBV:n Nho	Li-EBVNhO	4776	-	-	X	X	Akuutissa enkefaliitissa harkinnan mukaan. Huom! MikrNho ei sisällä tätä tutkimusta!
Tuberkuloosi • värjäys+viljely useita (2-3) näytteitä isolla volyymillä (vähintään 5ml) • ADA • Nho	Li-ADA Li-TbNhO	4437 3661 4490	- - -	(X) (X) (X)	X X X	X X X	Akuutissa enkefaliitissa, jos erityinen tbc-epäily tai jos solukuva viittaa tbc:hen (korkea proteiini, matala glukoosi, korkea laktaatti). Huom! ADA otetaan myös seerumista, jos se määritetään likvorista (2991)

Tutkimus	Lyhenne	Koodi	Akuutti meningiitti	Akuutti meningoenkefaliitti	Immuunipuutteen meningoenkefaliitti	Krooninen meningoenkefaliitti	Huom!
Kuppakokeet	S-TrpaAb	4942	-	X	X	X	Ensin tehdään S-TrpaAb, jos positiivinen→ Infektiolääkärin konsultaatio likvortutkimuksista
Borreliakokeet	S-BorrAb Li-BorrAb Li-BorrNhO Li-CXCL13	3552 3975 4202 6424	(X) (X) (X) (X)	X X (X) (X)	X X (X) (X)	X (X) (X) (X)	Akuttissa meningiitissä vain, jos borreliaa pidetään mahdollisena. Borrelia-Nho on epäherkkä tutkimus.
Punkkienkefaliittikokeet ja Inkoovirusnäyte	S-TBEAb	3756	(X)	X	(X)	(X)	Erityisesti endeemisellä alueella liikkuneilla, mutta harkinnan mukaan myös muilla. 2. näyte toipumisvaiheessa. Inkoovirus aiheuttaa enkefaliitteja kesäisin. Tautia esiintyy erityisesti Itä-Suomessa. Inkoovirusdiagnoosia (li/s) HUSLAB:sta (ks HUSLAB ohjekirja). Zoonoosivirus vasta-aineet 20679 sisältää inkooviruksen, s+li otetaan samanaikaisesti, vaatii yhteydenoton labraan.
HIV	S-HIVAgAb	4814	X	X	X	X	Primaari-infektiossa voi olla meningiitti. Edenneessä taudissa erilaisia CNS-löydöksiä.
Kryptokokki-sienen tunnistaminen	Li-CrneAg S-CrneAg	1828 1828	-	-	X	X	Pyydetään vain vahvassa kryptokokkitaudin epäilyssä (HIV tai muu vahva immuunipuutos)
Sytomegalovirus	P-CMVNho	4777	-	-	X	(X)	Likvordiagnostiikka tulee osana MikrNho- tutkimusta. CMV epäilyssä immuunipuutteisella P- CMVNho.
Toksoplasma-alkueläin	S-ToxoAb Li-ToxoNhO	3907 1730	- -	X -	X X	X X	
JC-virus	PoVHh	12811	-	-	X	(X)	PK tai JC viruksen toteaminen. Immuunipuutteen, etenkin HIV-potilaan tai elinsiirto-potilaan CNS-löydökset